

Arkivsak

26/05187-2

Saksbehandler

Henriette Auensen

Saksgang

Ungdomsrådet

Fylkestrafikksikkerhetsutvalget

Eldrerådet

Råd for personer med

funksjonsnedsettelse

Hovedutvalg for samferdsel

Hovedutvalg for næring, klima og miljø

Fylkesutvalget

Møtedato

01.10.2026

01.10.2026

12.10.2026

12.10.2026

14.10.2026

14.10.2026

20.10.2026

Forslag til Regional plan for mobilitet

Innstilling fra fylkesdirektøren

Forslag til *Vestfold i bevegelse – Regional mobilitetsplan 2027-2039* sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, med frist 1. mars 2027.

Sammendrag

Denne saken gjør rede for planforslag til '*Vestfold i bevegelse – Regional mobilitetsplan*' med vedlegg, som foreslås sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn. Saken beskriver bakgrunnen for at planen legges frem til 1.gangsbehandling, har en kort gjennomgang av planen og vedleggene. Videre beskrives fremdrift frem mot endelig vedtak før sommeren 2027.

Bakgrunn og saksgang

Gjennom «Vestfoldplanen – Regional planstrategi for Vestfold 2024-2028», vedtatt av fylkestinget 18.12.2024 (sak 177/24), er det besluttet at det skal utarbeides en regional plan for mobilitet. Planen skal erstatte følgende:

- Regional transportplan
- Regional plan for trafikksikkerhet
- Strategi for fylkesveinettet
- Regional sykkelstrategi
- Regional strategi for alternative kollektivløsninger i områder med lavt passasjergrunnlag
- Regional strategi for båt og ferge
- Vestfold kollektivtrafikks strategiplan

Planprogram for Regional mobilitetsplan ble vedtatt i fylkesting 11.03.2025 (sak 19/25).

Utforming av regionale planer følger formelle prosesser etter plan- og bygningsloven (pbl). Høringsforslag skal sendes på høring til berørte parter og legges ut til offentlig ettersyn med minst 6 ukers høringsfrist, jf. pbl. § 8-3.

Saken legges fram til orientering i Ungdomsrådet, Fylkets trafiksikkerhetsutvalg, Eldrerådet Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Hovedutvalg for samferdsel og Hovedutvalg for næring, klima og miljø for uttalelse. Fylkesutvalget fattet vedtak.

Saksopplysninger

Transportsystemet i Vestfold skal legge til rette for verdiskaping, beredskap, folkehelse og et inkluderende samfunn, samtidig som fylket står overfor utfordringer knyttet til klima, natur, økonomi og trafiksikkerhet. Regional mobilitetsplan er Vestfold fylkeskommunes overordnede plan for mobilitet og skal gi retning for fylkeskommunens prioriteringer, samtidig som den er et felles styringsgrunnlag for samarbeid med kommuner, statlige myndigheter, næringsliv og andre aktører.

Vestfold har gode forutsetninger for en mer bærekraftig mobilitetsutvikling. Fylket er kompakt, avstandene er korte, og nesten ni av ti innbyggere bor i byer og tettsteder øst og sør for E18. Dette gir et godt grunnlag for å styrke kollektivtransport, gange og sykkel som et alternativ til privatbil, samtidig som et velfungerende veinett fortsatt skal være tilgjengelig for innbyggernes hverdagsreiser, næringslivets konkurranseevne og samfunnets beredskap.

Planen bygger på to hovedprioriteringer:

- å ta vare på og videreutvikle eksisterende infrastruktur og transporttilbud
- å rette innsatsen mot byer og tettsteder der potensialet for overgang til gange, sykkel og kollektivtransport er størst.

Planen legger vekt på tiltak og prioriteringer som gir flere gevinster samtidig. Innenfor de økonomiske rammene skal ressursene brukes der de gir størst samfunnsnytte. Kostnader skal vurderes opp mot forventede virkninger og nytte, slik at ressursene brukes på tiltak som gir best mulig effekt. Samtidig skal klima, natur og framtidige behov ivaretas, og transportsystemet må tilpasses et klima i endring. Forslag til mobilitetsplanen bygger på et kunnskapsgrunnlag utarbeidet i fem fagrapporter (vedlagt) om utfordringer, muligheter og problemstillinger spesielt for Vestfold.

Mål

For å nå målene foreslås det at fylkeskommunen skal prioritere vedlikehold og utvikling av eksisterende infrastruktur og transporttilbud, styrke kollektivtransporten med Vestfoldbanen som rygggrad, legge til rette for attraktive og tilgjengelige løsninger for gående og syklende, styrke trafiksikkerheten og bidra til en arealutvikling som reduserer transportbehovet. Transportsystemet skal være tilgjengelig for flest mulig og bidra til samfunnsdeltakelse, redusert negative klima- og naturpåvirkning, og tilpasses et klima i endring.

- Ta vare på og sikre et fremkommelig veinett for person- og næringstransport.

- Øke andelen gange, sykkel og kollektiv i byer og tettsteder
- Øke trafikksikkerheten i Vestfold
- Redusere klimagassutslipp og miljøskadelige virkninger
- Areal og transportutviklingen bygger opp under etablerte steder og forbindelser

For målene er det identifisert et antall målbare **indikatorer** for å kunne vurdere oppnåelse. Disse er vedlagt saken i dokumentet «Indikatorer for måloppnåelse».

Innsatsområder

For å nå målene i mobilitetsplanen må innsatsen konsentreres om de arbeidsområdene og temaene som har særlig betydning for måloppnåelsen. Det er identifisert 21 innsatsområder som synliggjør denne prioriteringen. Innsatsområdene viser hvor det er særlig viktig å rette tid, ressurser og oppmerksomhet i planperioden. Innsatsområdene tar utgangspunkt i planens mål og kunnskapsgrunnlag og konkretiserer hvilke deler av arbeidet som skal gis særlig oppmerksomhet for å bidra til måloppnåelse.

Innsatsområdene blir konkretisert gjennom lister med «slik gjør vi det» punkter som beskriver hvordan innsatsområdet skal arbeides med. Innsatsområdene og «slik gjør vi det» punktene blir ytterligere konkretisert i handlingsprogrammet.

Retningslinjer

Planen inneholder fem retningslinjer. Hensikten med de regionale retningslinjene er å gi premisser for hvordan transportsystemet i Vestfold skal utvikles, slik at regionale mål og forventninger kan nås. Retningslinjene skal bidra til å samordne offentlig og privat innsats, og legge til rette for en helhetlig areal- og transportutvikling i Vestfold. De skal legges til grunn for fylkeskommunens utøvelse av eget ansvarsområde og for fylkeskommunens uttalelser til kommunenes arealplaner.

Flere av retningslinjene er felles med øvrige regionale planer, men har ulik beskrivelse. Retningslinjene gir uttrykk for hva som er av vesentlig regional interesse, og som det er særlig viktig å følge opp i planleggingen. De er derfor viktige virkemidler for å nå målene i planen, og kan være grunnlag for innsigelse mot planforslag som er i strid med dem.

Handlingsprogram

Som del av regional plan skal det utarbeides et handlingsprogram, jf. pbl §8-1, som konkretiserer handlinger som gjennomføres for å nå målene i planen. Forslag til handlingsprogram som vil gjelde fra vedtak, er tilpasset målhierarkiet og 'den røde tråden' i planmodulen i Framsikt. Dette bidrar til å styrke Vestfoldplanen som politisk styringsverktøy.

Handlingsprogrammet har et fireårig perspektiv, og behov for rullering vurderes årlig som en del av økonomi- og handlingsplanen. Noen handlinger dekkes innenfor sektorens egne budsjettrammer og personressurser, mens andre er avhengig av ekstern finansiering eller politisk bevilgning gjennom økonomi- og handlingsplanen. Handlingene vil i all hovedsak eies av fylkeskommunen og forplikter ikke eksterne aktører, men flere handlinger forutsetter

samarbeid. Forslag til handlingsprogram følger som vedlegg 1 til planen, og er også lagt inn i Framsikt.

Handlingsprogrammet til regional mobilitetsplan må ikke forveksles med investeringsprogrammet for fylkesvei, som tidligere har vært omtalt som handlingsprogram for fylkesvei. Nytt investeringsprogram for fylkesvei 2028-2037 vil være en langsiktig investeringsplan med prioriterte prosjekter og skal legges til grunn for prioriteringene i den årlige budsjettprosessen, økonomi- og handlingsplan. Etter gjeldende fremdriftsplan, skal nytt investeringsprogram 2028-2037 vedtas av fylkestinget i desember 2028. Målene i mobilitetsplanen vil påvirke hva som blir prioritert i nytt investeringsprogram for fylkesvei 2028-2037.

Medvirkning

Planforslaget som legges frem til politisk behandling har vært gjenstand for bred medvirkning gjennom blant annet felles verksteder med andre regionale planer og et eget "Mobilitetsverksted" der kommuner, politikere, næringsliv og andre relevante aktører var involvert. Det har vært egne temamøter med kommunenes administrasjon, og interne møter med fylkeskommunal administrasjon.

Videre fremdrift

Forslag til *Vestfold i bevegelse – Regional mobilitetsplan* sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn fra tidlig november til 1. mars 2027. I løpet av høringsperioden vil det:

- Arrangeres et digitalt informasjonsmøte.
- Lages en digital presentasjon, som vil legges på fylkeskommunens nettside.

Det legges opp til endelig vedtak i fylkestinget før sommeren 2027.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Arbeidet er i henhold til fremdriftsplan, og dekkes over seksjon Infrastruktur og veiforvaltning sin økonomiske ramme. Oppfølgingen av handlingsprogrammet vil kreve både administrative og økonomiske ressurser som vurderes årlig i forbindelse med politisk behandling av økonomi- og handlingsplan. Planprosessen er gjennomført i tråd med Plan og bygningslovens § 1-5 og §8.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Målene i *Vestfold i bevegelse – Regional mobilitetsplan* skal bidra til å støtte oppunder fylkesmål og hovedmål i Vestfoldplanen. Planforslaget forventes å bidra positivt til fylkets klimamål.

Konsekvenser for CRPD

Mobilitetsplanen er et viktig virkemiddel for å følge opp CRPDs artikkel 9 om tilgjengelighet. Gjennom planen arbeides det systematisk for å utvikle et transportsystem som er tilgjengelig og universelt utformet, slik at flest mulig kan delta i samfunnet på lik linje med andre. Tilgjengelig transport handler ikke bare om fysisk fremkommelighet, men også om sosial inkludering. Når barrierer i transportsystemet fjernes, styrkes muligheten for deltakelse i arbeid, utdanning, fritidsaktiviteter og samfunnsliv, noe som bidrar til økt livskvalitet og mindre utenforskap.

Fylkesdirektørens vurdering

Vestfold i bevegelse – Regional mobilitetsplan legger premisser for hvordan transportsystemet skal bidra til ønsket samfunnsutvikling i Vestfold, og gjør en prioritering av hvilke innsatsområder som skal bidra til måloppnåelse. Planen vil være grunnlag for statlig, regional og kommunal planlegging, og det er viktig at alle aktører får tid til en grundig behandling av planforslaget. Mobilitetsplanen sendes på høring samtidig som 'Vårt Vestfold – bærekraftig arealplan' og Klima- og energiplanen; førstnevnte med samme høringsfrist. Fremdriftsplanen legger opp til endelig behandling av mobilitetsplanen i sittende fylkesutvalg og fylkesting før sommeren 2027. Hovedutvalg for samferdsel har fulgt planprosessen fra oppstart, og fått orienteringer og gjennomgang av tilknyttede saker. Fylkesdirektøren vurderer at en høringsfrist 1. mars 2027 gir kommunene og andre parter tilstrekkelig tid til å gi grundige uttalelser til planforslaget, samtidig som fremdriftsplanen opprettholdes.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektøren vurderer at planforslag til *Vestfold i bevegelse – Regional mobilitetsplan* svarer ut utfordringer og muligheter for fylket i tråd med kunnskapsgrunnlaget. Nasjonale rammer er ivarettatt og tilpasset Vestfold på en god måte. Planforslaget er diskutert med andre aktører underveis i prosessen, og utarbeidet i tråd med Vestfoldplanen.

Fylkesdirektøren anbefaler at planforslag til *Vestfold i bevegelse – Regional mobilitetsplan* sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, med frist 1. mars 2027.

Vedlegg:

Høringsutgave Vestfold i bevegelse - Regional mobilitetsplan
Høringsutgave Handlingsprogram for Regional plan for mobilitet
Indikatorer for måloppnåelse - Regional mobilitetsplan
Fagrapport 1 - Helhetlig mobilitet i byer og tettsteder
Fagrapport 2 - klima, natur og klimatilpasning
Fagrapport 3 - Fylkesvei, statlig og privat infrastruktur
Fagrapport 4 - Kollektiv i Vestfold
Fagrapport 5 - Trafikksikkerhet i Vestfold